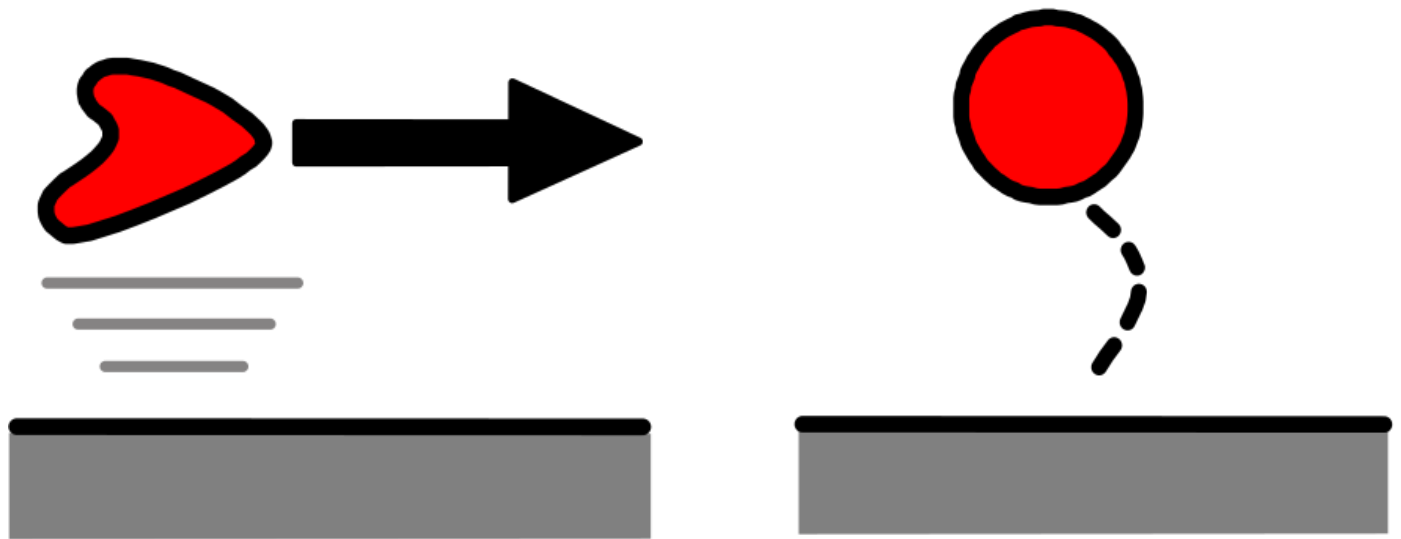


# Flyga & Sväva



Hej upptäckare!

Ditt (ert) uppdrag är att leta efter  
experiment där någonting flyger eller  
svävar.

*Tom Tits  
Experiment*

# För pedagogen

Det fysikaliska fenomenet att flyga eller sväva handlar om hur föremål rör sig och bärs av luften. Exempelvis ett fallande löv svävar i luften på väg mot marken. Fågeln flyger eller glidflyger (svävar) i luften. Luftballongen svävar bland molnen.

Nedan kommer tre exempel på experiment i Tom Tits utställning där barnen kan uppleva och utforska att någonting som flyger eller svävar.

Prata om hur experimentet ser ut. Vad man gör? Vad är det som flyger eller svävar? Hur flyger eller svävar det? (adjektiven) Har barnen egna idéer om vad de vill utforska?

## Blåshålet (plan 4)



Starta luftströmmen genom att trycka på biljardbollen. Luftströmmen från hålet i golvet håller bollen svävande. Vad händer om du puttars försiktigt på bollen? Hur känns luften som strömmar upp ur hålet? Vad händer om du stoppar handen under den svävande bollen? Vad kan du få att sväva i luftströmmen?

Om du puttars försiktigt på bollen dras den tillbaka in i luftströmmen igen. Det beror på att luftmolekylerna i luften utanför luftstrålen sitter tätare ihop än de i luftstrålen och trycker tillbaka bollen.

## Luftströmmarna (plan 2)



Starta luftströmmarna genom att trycka på den gröna knappen. Hur många bollar kan du få att sväva samtidigt?

Sätt ihop rördelar för att göra en bana för luften. Hur känns luftstrålarna? Hur rör sig bollen när den svävar i luftstrålen. Prova att få bollen att sväva lite på sidan om lufthålet.

## Lufthockey bordet (plan 1)



Airhockey eller "Lufthockey" - spelas med en puck på ett bord med lufthål som minskar friktionen mellan pucken och underlaget (pucken svävar och glider på luften). I varje kortända finns en skåra (målet) som det gäller för motståndaren att träffa med pucken. Starta luften men någon av knapparna. Hur går det att spela när luften slutar? Prova att känn luften med handen. Hur glider pucken?

**Kan ni hitta andra experiment i utställningen där ni kan utforska verben flyga eller sväva?**

Materialet är inspirerat av Skolverkets lärportal modul för Natur, teknik och språkutveckling.

<https://larportalen.skolverket.se/moduler/M031> Forskingen om naturvetenskapsverb Sofie Areljung, Örebro Universitet.